

ARITMIKUS TOVÁBBÍRÁS

SPARHELT A KONYHA KÖZÖSSÉG ALKOTÓ EREJE

SZERZŐK:
KISS-MIHÁLY ESZTER
PAPP ZOÉ BEÁTA

KONZULENS: DANKÓ ZSÓFIA DLA

LAKÓÉPÜLETTERVEZÉSI TANSZÉK

PESTHIDEGKÚT, 2024

TARTALOM JEGYZÉK

ABSZTRAKT	3
A HELY	5
Eredettörténet	5
Hely szelleme és jelen	7
Hova tovább?	8
A KONYHA	9
Konyha az építészetben és a társzművészetekben - szimbolika, analógia	9
Konyha a magyar népi építészetben	13
A nagymama konyhája	15
VÍZIÓ ÉS KONCEPCIÓ	17
Kis beavatkozások	17
A nagy beavatkozás	21
HIVATKOZÁSOK ÉS FORRÁSOK	29
TABLÓK	

ABSZTRAKT

Világszerte 1981-ben, a ‘Rokkantak nemzetközi’ évében merült fel, egy mozgáskorlátozott lakótelep építése hazánkban. Alacsony intenzív sorházas beépítésű, 54 akadálymentes lakás készült téglából, északi és felvidéki mintára. Ezen felül egy kazánház és egy az ottlakóknak munkalehetőséget nyújtó foglalkoztató kapott itt helyet. Ma, 40 év távlatából úgy véljük, a telep olyan nehézségekbe ütközött, mellyel a tervezők anno nem számoltak. Az eredeti elképzelések – miszerint az akadálymentes lakások csupán átmeneti otthont nyújtottak volna fiatal mozgássérülteknek – különböző külső tényezők alapján megghiúsultak. Az évtizedek során a változó jogviszonyok, új körülmények és a budapesti lakhatási válság következtében később új mozgássérültek már nem tudtak itt lakást venni, így a lakások túlnyomó részét mára már családok lakják.

Úgy tűnik, hogy a telep lassan elveszíti eredeti funkcióját. A helyszíni látogatásunk során megtudtuk, hogy az egykoron szoros és összetartó közösség elhalványult az idő múlásával. A régieknek sajnos ma már csupán csekély kapcsolata alakult ki az újabb beköltözőkkel.

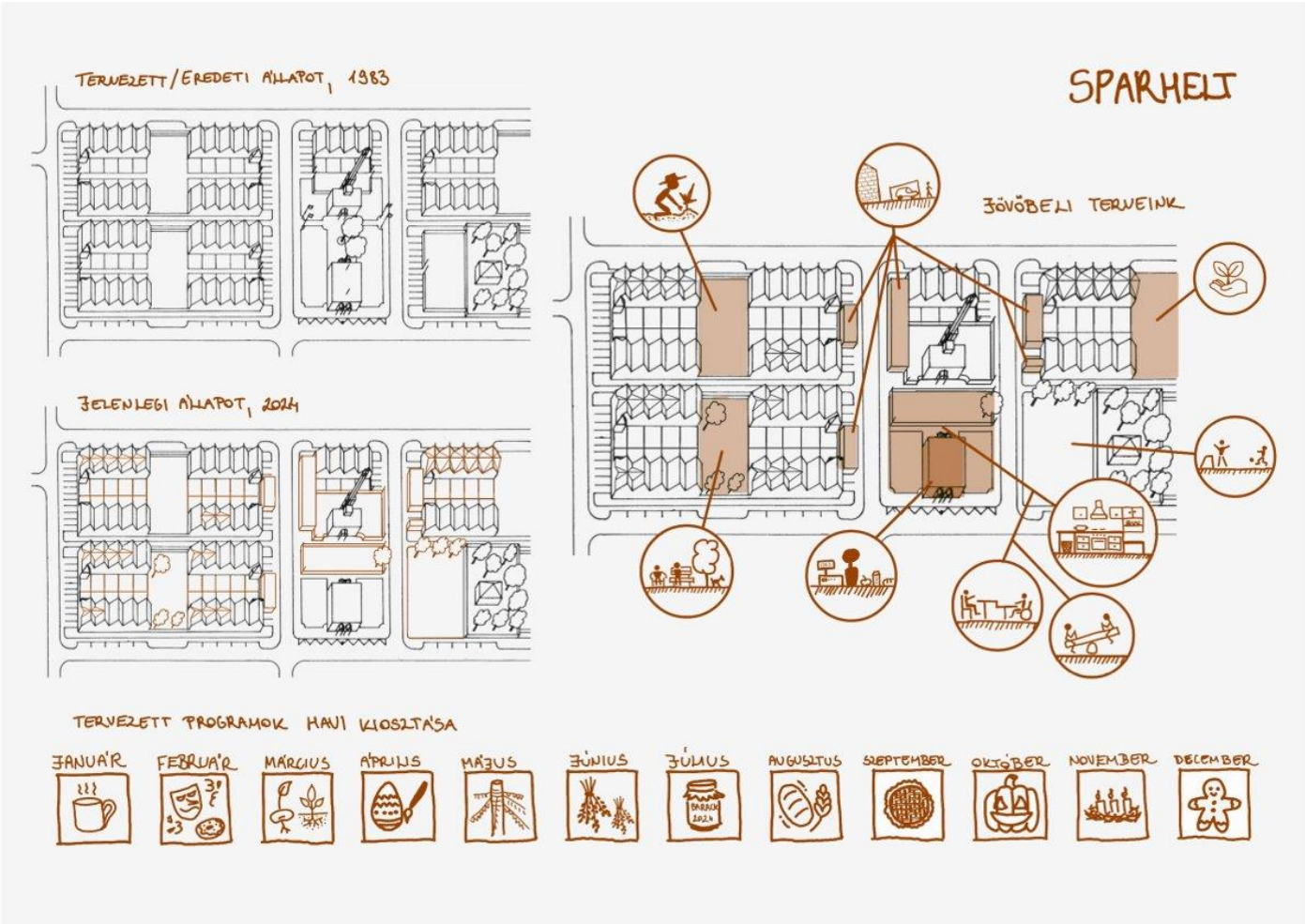
Úgy gondoljuk, hogy egy ilyen helyen, lehetne szorosabb a kapcsolatuk a lakóknak. A célunk, a telepi közösségi élet fellendítésével egy olyan tér létrehozása, ami kortól és élethelyzettől függetlenül minden lakót bevonz és mindenki szívesen használja, együtt.

A telepen a kazánházat leszámítva egy középület található, az egykori foglalkoztató. Jelenleg ebben az épületben egy kisbolt üzemel, valamint tárolóként használják és a lakógyűléseket is itt tartják. Véleményünk szerint ez az épület nem szolgálja igazán a lakókat, emiatt átalakítandó.

A mostani funkciókat szeretnénk újra gondolni és átszervezni. Terveink között szerepel egy közösségi konyha létrehozása, étkezésre, összejövetelekre és közös foglalkozásokra alkalmas mellékterekkel. A meglévő épületet csupán átalakítanánk, kiegészítenénk, hogy az év bármely pontján jó legyen ott lenni.

A telep más pontjain egyéb kisebb beavatkozást tervezünk. Amennyiben kialakítunk egy jobb tároló rendszert, akkor a szedett-vedett garázsokra se lenne szükség. A konyhához kapcsolódóan központi helyen, egy kis közösségi kertet is javasunk létrehozni, hogy a megtermelt dolgokat a konyhában közösen feldolgozhassák az ottlakók.

Az emberek szeretnek a telepen lakni, célunk, hogy szeressenek együtt ott lakni.

A HELY

Eredettörténet

A lakótelep története a ‘80-as évekre nyúlik vissza, amikor is 1981-ben világszerte a ‘Rokkantak nemzetközi évében’ igény volt olyan lakóegységek létrehozása, amelyek otthont és önálló életet tudnak nyújtani az intézményből kikerülő mozgássérült emberek számára. Az erre kiírt pályázatot a friss diplomás, Dévényi Tamás nyerte meg, aki ekkor a KÖZTI-IPARTERV-nél dolgozott.

A pályázati terv eredetileg 37 lakás elhelyezését javasolta a 2,5 hektáros területen, ám a terület bérbeadója, ezt kevésnek találta, és 100 lakás építését szorgalmazta, ami végül egy sűrűbb beépítéshez vezetett. Ugyanebben az évben megtervezésre került a telep központjában egy számítástechnikai foglalkoztató, amely munkalehetőséget biztosított az ide költözőknek. Ennek a tervezett ütem szerint a Mozcássérültek Évében kellett volna elkészülnie, azonban az építőipari vállalatok nem vállalták a téglaház felépítését. Így végül a Clasp rendszer egyszerűsített és költséghatékonyabb változata lett preferálva. A mozgássérültek egy év késéssel, 1982 márciusában vették birtokba az épületet.

A foglalkoztató építésével párhuzamosan a lakóházak tervein is dolgozott az építész, társával Hegedűs Péterrel együtt. Bár a pályamű hagyományos szerkezetet javasolt, a kivitelezők ismét elzárkóztak ennek kivitelezésétől. A kivitelezők eredetileg a selejtes panelek felhasználását támogatták volna, de a mozgássérültek speciális igényeire hivatkozva sikerült ezt elkerülni. Vállalkozót viszont nem találtak a téglaházak megépítésére, ezért itt is felmerült a Clasp rendszer, így megtervezték az első hazai, magastetős Clasp lakóházat Rotip fedélszerkezettel és mikrohullámú trapézlemez hűvezéssel.

Végül két kőműves kisiparos mégis vállalta a téglaházak építését adókedvezmény fejében, ami lehetővé tette a hagyományos szerkezetű házak megvalósítását.

Az első ütemben, 1982 márciusa és 1983 augusztusa között nyolc sorház (40 lakás) épült meg, valamint elkészült a kazánház és trafó épülete a telep északi felében. A lakásokhoz tartozó utak és parkolók is terv szerint elkészültek, azonban a kerítés, növénytelepítés és élősvény telepítésére már nem maradt költségkeret.

A második ütem keretein belül további 14 lakást adtak át 1985-ben, viszont ezután alábbhagyott az állami építési szándék és ezeken túl már nem épült több ház. Így ma napig 54 lakás található a telepen.

Hely szelleme és a jelen

Látogatásaink során a hely varázsa magával ragadó volt. A környék sokszínű beépítései között, kiugró a mozgássérült lakótelep rendszere. Napjaink felgyorsult világában, már már el is feledkezünk az alacsonyabb, kertváros jellegű beépítésekről. Itt egy olyan közeg bontakozik ki, amely önálló világgént hat, sajátos karaktere révén magával ragadó és lenyűgöző látványt nyújt.

Első látogatásunkkor magunk kívántuk felfedezni a telepet. Nem tudtuk mit, miért tervezett az építész. Sétáltunk, megpihentünk, majd továbbindultunk, visszafordultunk, és újra elidőztünk.

Második látogatásunkkor, találkoztunk a kezdetek óta itt élőkkel, a frissen ideköltözött családokkal és az építész tervezővel. Volt szerencsénk betekintést nyerni olyan lakásba, amelynek a belső tere az elmúlt közel fél évszázad alatt szinte semmi sem változott. Minden eredeti: a konyha, a fürdőszoba, a hálószoba és a kert is. Valóságos időkapszula. Szívmelengető volt látni, hogy hogyan él pl. Erzsébet néni az eredeti lakásában és miként él egy felújított és modernizált lakásban egy új család.

Az egész hely varázsa abban rejlik, hogy valami, ami átmenetinek indult, állandó, jelenleg is működő dologgá vált. Hogyan lehet, hogy az az alacsony intenzív telep, ami egy nagyon szűk, konkrét célközönségnek épült, 40 évvel később teljesen más lakóközösségnek is ideális életteret jelent? Természetesen az idő múlásával a környék és a szomszédság is alakult, de a sok egyforma, mégis eltérő lakóegységnek van egy bája.

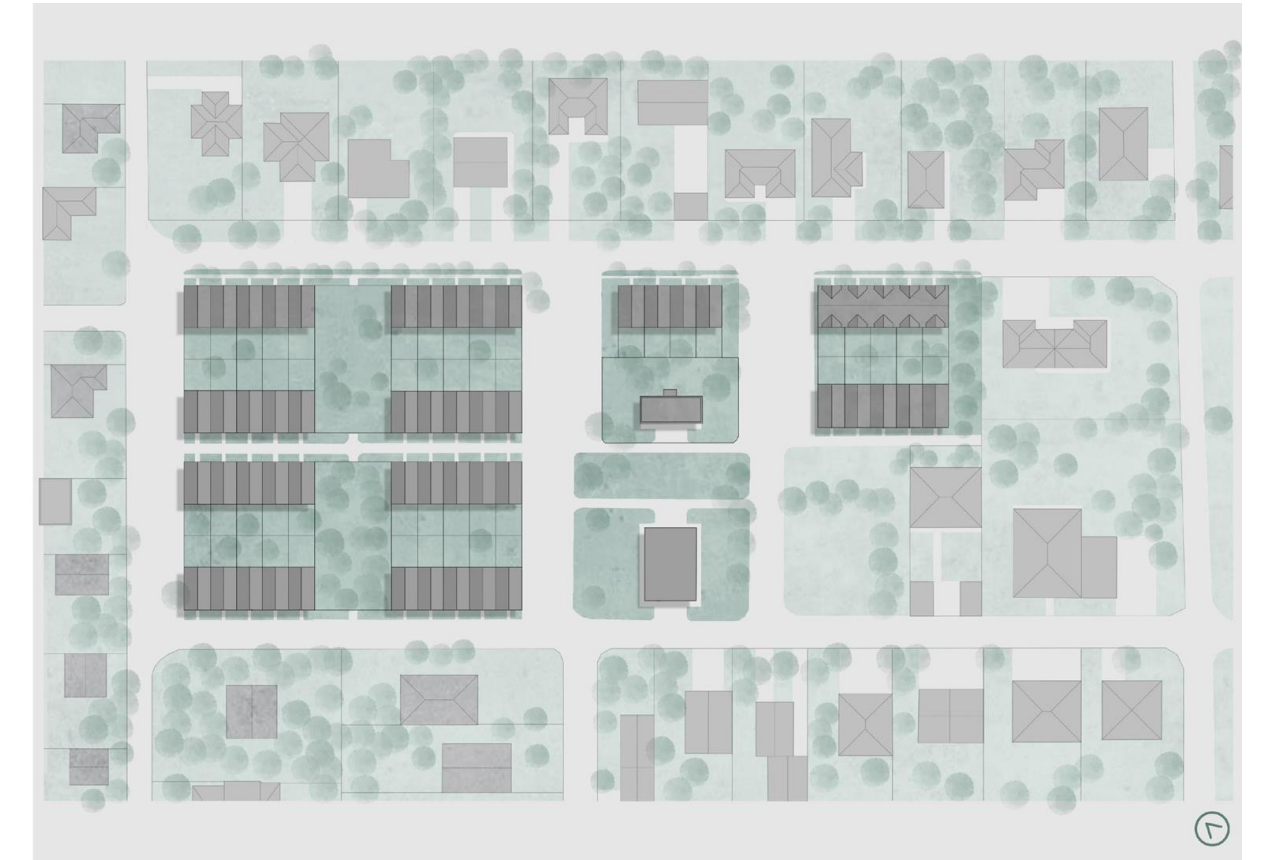
Hova tovább?

Sok minden változott az elmúlt 40 évben. A foglalkoztató boltta, raktárrá és pingpong teremmé alakult, üvegfelületeit eltakarták, a színes homlokzati burkolatok kifakultak. A játszótér megszűnt és az üres tereken megjelentek a házilag kivitelezésű garázsok.

De van valami, ami az idő múlásával még inkább megkopott: a közösség összetartása és ereje.

Az idő előre haladtával, az elköltözők és újonnan beköltözők cserélődése miatt a közösségi élet csaknem megszűnt. Nem ismerik már egymást a szomszédok, nem figyelnek egymásra, úgy mint régen. lenne szükség a közösség újbóli felvirágoztatására.

Több generációnak visszatérő emlékfoszlánya volt: a közös gyümölcszedés, a szalonasütés és az együtt főzés.

A KONYHA

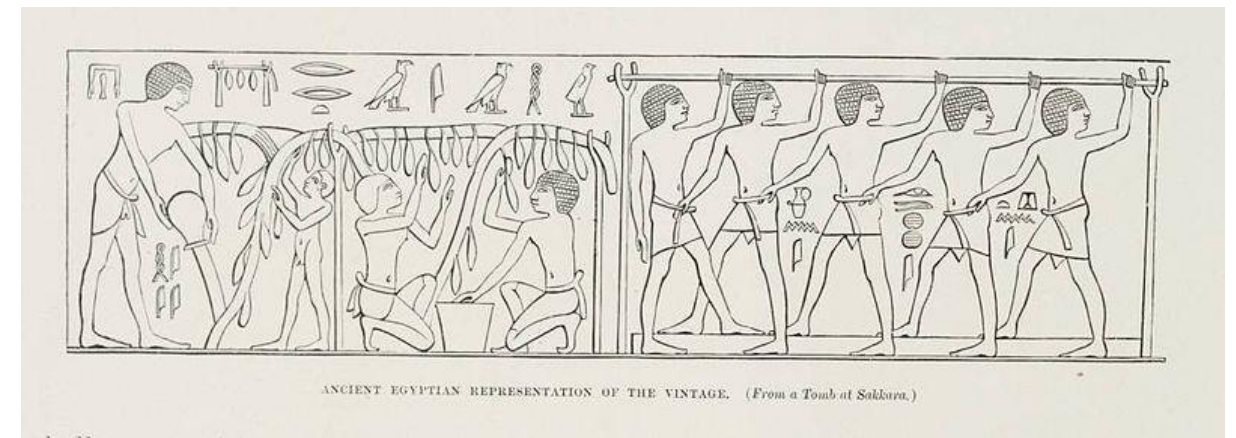
Konyha az építészetben és a társelművészetekben - szimbolika, analógia

A konyha analógiája újra és újra megjelenik minden művészeti ágbán, melyek alkotásaiban fontos szerepet kap és rengeteg jelentést és érzelmet hordoz magával. Évszázadok óta az emberiség különböző formákban, de megéli ezt a teret és minden kor a maga jelentését és lenyomatát hagyta ezen a helyiségen. Fontos vizsgálni ezek változását az idő múlásával, hiszen ezen helyiség jelentésének alakulása az évszázadok során folyamatosan változó társadalmi felfogásokkal párhuzamosan fejlődött.

Kezdetben az ősi és ókori időkben a konyha, és a tűz közösséget és biztonságot jelentett. Ahogy azt őskori barlangrajzokról és kerámiákról tudjuk, a tűz és az ételáldozat központi szerepet töltött be a közösségek életében. A konyha még nem volt helyiségként értelmezhető, az ételkészítés szabadtéren történt, az ősi “konyha” gyakorlatilag egy tábortűz köré szerveződő csoportot jelentett.

Az ókorban jelentek meg először zárt térben kialakított tűzhelyek. Az antik domborművek és festmények az étkezést és az ételkészítést, gyakran az áldozatok bemutatásának részeként, mint spirituális teret jelenítik meg.

A középkorban a konyha, egy szakrális és szimbolikus tér maradt továbbra is. A konyha ábrázolása ritka volt, de az ételkészítés szimbolikus formában megjelenik például a Biblia történeteiben is. A kolostori életben a konyha és az étkezés a hit szellemiségéhez kapcsolódott, az önmegtartóztatás és alázat jeleként. A kolostorok és várak konyhái elkülönültek az épület többi részétől, és zártabb, sötét, füstös helyiségekben kaptak helyet.

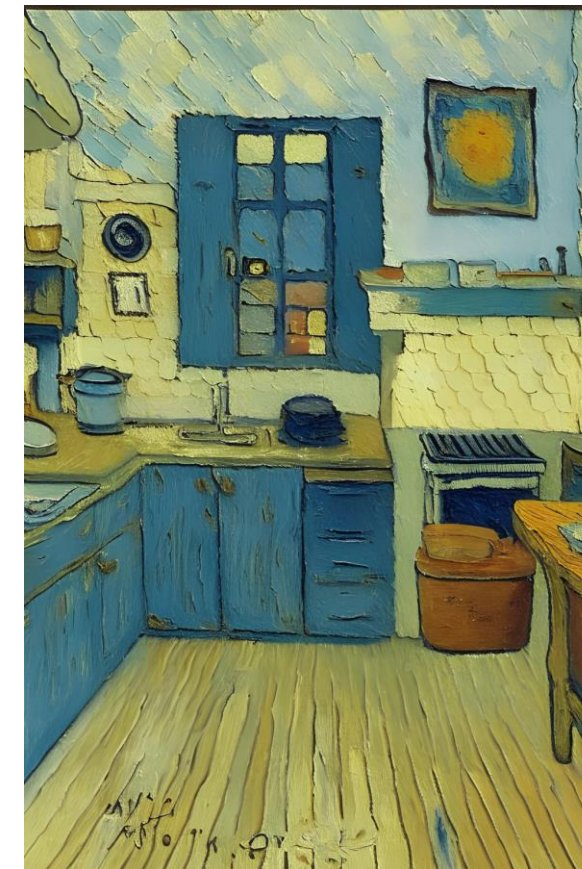

A reneszánsz alatt a konyha a kémények alkalmazásával jobban szellőző helyiséggé fejlődött, de inkább a szolgálok számára fenntartott munkaterület volt, távol a családi élet központjától. A nemesek konyhái és lakomái az ebből a korból fennmaradt festészetben a lakomák jeleneteit ábrázolják, ami a családi és társadalmi összetartozást, valamint a gazdagságot szimbolizálták. Ennek az időszaknak a hozadéka a csendélet, mint műfaj elterjedése. Az olasz és flamand művészek gyakran ábrázoltak konyhai tárgyakat és az ételeket, amelyek nemcsak a bőséget, hanem a mulandóságot és az élet örömeit is kifejezték.

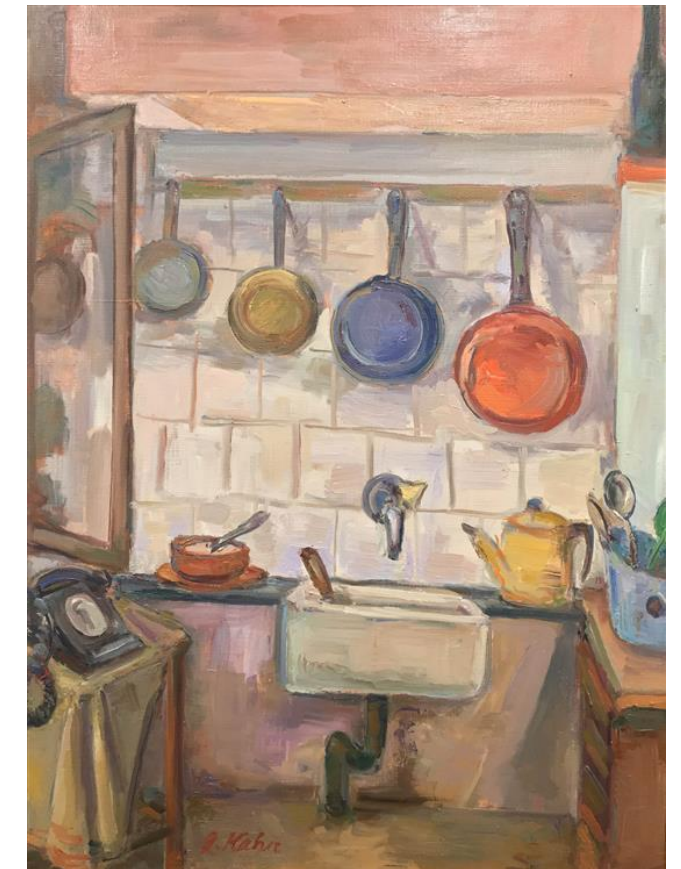
Később, a barokk alatt a konyhai jelenetek és az élet mindennapi örömei lettek a festészet egyik jellemző visszatérő témája. Például a holland festészetben a konyhai jelenetek gyakran a hétköznapi élet egy darabjaként mutatták be az ételek elkészítését és a családi összetartozást.

A 19. században a konyha, mint a mindennapi élet tükré jelent meg a művészetekben. A korabeli festők gyakran festettek konyhai munkát végző nőket és a vidéki élet jeleneteit. A század végére a polgárosodás és a városi életmód elterjedésével a lakásokban a konyha ismét inkább lakótér integrált részévé vált. A konyha a munka és a család színterévé vált, és az egyszerűség, az otthon melege szimbóluma volt. Mindezek mellett, a konyha gyakran női területként jelent meg, amely a hagyományos nemi szerepeket tükrözte.

Napjainkhoz közeledve, a 20. században a konyha, mint a női identitás, a modernitás, a fogyasztói társadalom és a szűk család szimbólumává vált. A "Frankfurti konyha" projekt megjelenése lefektette a modern konyha alapjait, mely kompakt és funkcionális. Az 1950-es évektől pedig az "amerikai konyha" jött divatba, mely egybe nyitotta a konyhát a nappalival, ezáltal jobban beleintegrálva a közösségi élet terébe.

VAN GOGH

LEO KAHN

PICASSO

ELEANOR CROW

KIRÁLY NIKOLETTA

Napjainkban pedig a konyha, mint interaktív és közösségi tér jelenik meg. Az integrált konyhák a nyitott alaprajzú tereknek köszönhetően teljes mértékben részesei a lakótérnek.

Több installációs művész, például Rirkrit Tiravanija, közös főzésekkel, konyhai terek megjelenítésével próbálja bevonni a közönséget és ezzel közösségi élményt teremteni a jelenlévőknek. Végül, de nem utolsósorban pedig, mint szimbolikus tér, ma már a kultúrák találkozását, az identitás kifejezését, valamint a globalizációt és a fenntarthatóságot tükrözi. A művészek a konyhát egyre inkább a kulturális hovatartozás és a hagyományok megőrzésének helyeként ábrázolják.

Konyha a magyar népi építészetben

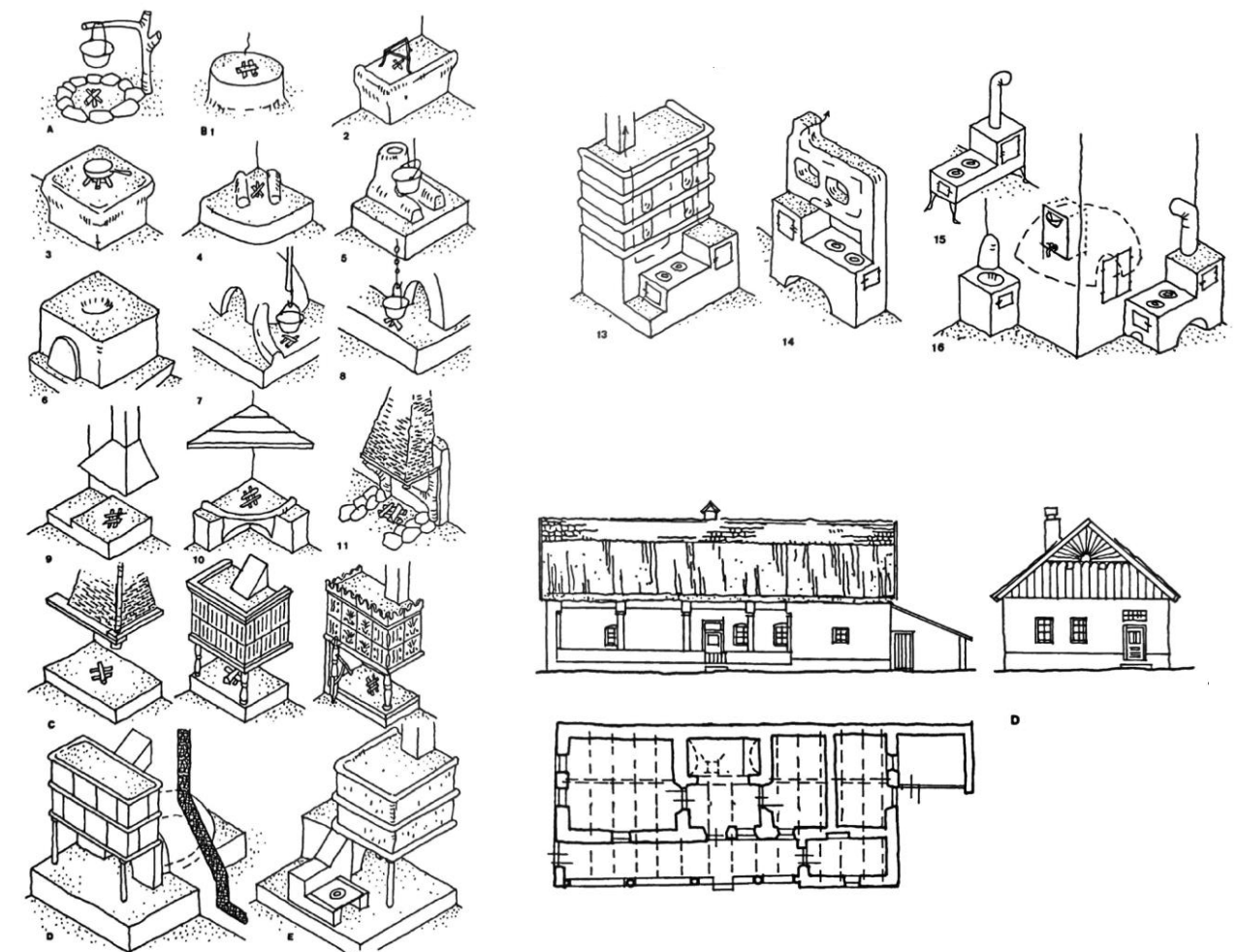
A házak az őskorban és újkőkorbán általában egylégterű építmények voltak, ahol középén gyújtottak tüzet az ételkészítéshez és a melegedéshez. Magyarországon a Honfoglalás után a veremház volt a legáltalánosabb háztípus, ezek olyan egyosztatú otthonok voltak, ahol a tüzelő vagy kemence a bejárat közelében lévő sarokban kapott helyet.

Idővel a házak konyhával és kamrával bővültek. A tüzelőberendezés sárból rakott kemence volt, amely fűtésre és sütésre egyaránt alkalmas volt. Az évszázadok során számos módja megjelent a füstelvezetésnek. Voltak füstöskonyhák, néhol a füst a füstlikakon vagy tetőn hagyott lyukon, majd kéményeken távozott a konyhából. A füstmentesítésnek köszönhetően még inkább a konyhában zajlott a ház életének túlnyomó része.

A tűz központi helyet kapott a házakban. Istvánfi Gyula szerint:

“A tüzet körbe kell ülni, hogy elkészítsék az ételt, melegedjenek, vagy csupán azért, hogy a tűz közösséggé varázsolja az embereket.”

Korszaktól és tájtól függött, hogy milyen tűzberendezéseket használtak, szabadtüztől kezdve, katonán és kemencén át eljutunk a faluhelyen elterjedt sparhelthez, azaz takaréktűzhelyhez, ami egy gyári készítmény főzőlappal, szabadon álló és meglévő tüzelőberendezéshez hozzáépített változata is volt. Szélesebben elterjedt általa a süteménykészítés is. Az alaprajzi elterjedés leggyakoribb típusánál a helyiségek egymás mellé szerveződtek, sok háznál ezekbe külön bejáraton lehetett bejutni a tornácra. Ezeket az elveket a mi tervünk is felidézi.

A nagymama konyhája

Tervezés során, mikor a konyha ideális hangulatát és jellegét keresgéltük, folyton a nagyszüleink konyhája elevenedett fel előttünk. Ott mindig jó illatok terjengenek, a család ott tud igazán egyesülni és a nagymamák mindig szeretettel fogadnak bárkit az asztaluknál.

Itt tud összegyűlni a nagycsalád, 3-4 generációnyi ember. Történetek szövődnek, és szinte minden tárgynak, minden fűszeres polcnak és minden apróbb repedésnek is megvan a maga meséje.

A nagymamák konyhája sokszor egyszerűen berendezett, mégis különleges varázsa van: melegséget, törődést és a régi idők bölcsességét árasztja.

Próbáltuk megkeresni, mi adja igazából ezt a melegséget, mi is a receptje egy nagymama konyhájának.

Az ereklyék a falon?

A kékfestős terítő?

A száradó fűszernövények?

A levegőben ragadt húsleves illata?

Az ínycsiklandó hétvégi lakomák?

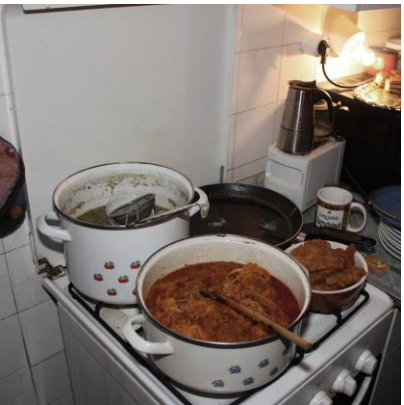
Természetesen erre nincsen egyetemes válasz. Mindenkinek a nagymama konyhája egy olyan tér lesz, amit kis kora óta néz és megél.

Kíváncsiak lettünk, kinek mit is jelent a nagymama konyhája és a válaszok nem voltak meglepőek. Az ereklyéket a falon, a kék festős terítőt, a száradó fűszernövényeket, a levegőben ragadt rántotthús illatát és az otthon melegét.

.

“A konyha tűzhelyénél melegszik a lélek. Az étel nem csak az ínynek szól, hanem a szívnek is”

-Jókai Mór, A Kőszívű Ember Fiai

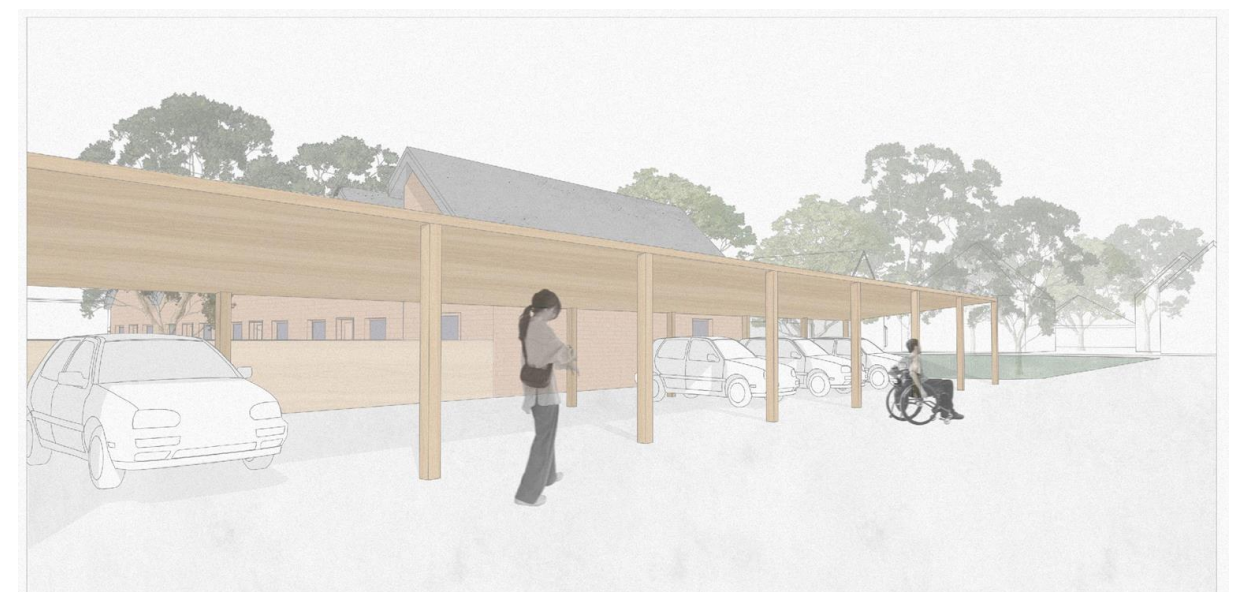
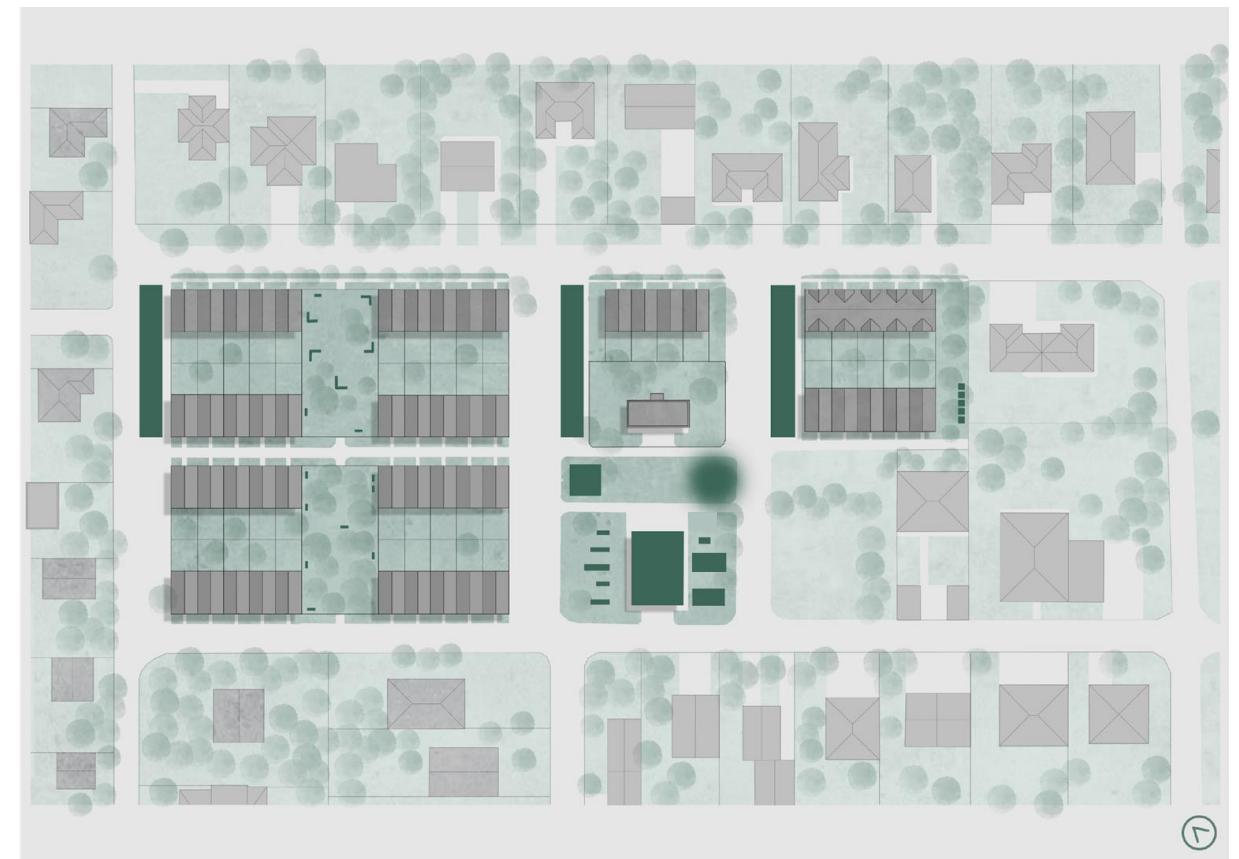
VÍZIÓ ÉS KONCEPCIÓ

Kis beavatkozások

Látogatásunk után, éreztük, hogy ez nem egy szimpla megoldást igénylő, egyszerű választ rejtő feladat lesz. Az évek során a lakók maguk keresték a megoldásokat felmerülő problémáikra, ezeket viszont gyakran egyéni indíttatásból, gyors, olcsó és könnyű megoldásokat választva intézték. Egyik ilyen probléma a parkolóhelyek hiánya volt. Dévényi Tamás fiatal mozgássérülteknek, átmeneti lakóhelyként tervezte a telepet. Az akkori álláspont szerint a lakóknak kevésbé lesz szüksége saját autóra, így a parkolóhelyek elhelyezése nem volt hangsúlyos. Viszont ahogy változott a telep szerepe és demográfiája, úgy nőtt meg az igény a fedett parkolóhelyek iránt. A telken nem lehet parkolót elhelyezni, így néhányan önkényesen elkezdtek könnyű, bádog építményeket eszkábálni, a sorházak közötti út mentén. Példájukat mások is folytatva alakultak ki a jelenlegi, kilátást és közlekedést zavaró, zárt, önkényesen elhelyezett garázssorok (tárolóhelyek). A lakók bár nem szívlelik, mégis ragaszkodnak hozzá, akinek van, mert nincs alternatívája.

A tervünkben ehelyett egy szellős, átlátható, esztétikus, de legfőképp egységes védőtetőt szeretnénk elhelyezni.

Jelenleg komposztáló is működik, a telepen, de omladozó műanyag dobozokról van szó. Jobban használható, szebb és nagyobb komposztot tervezünk, amit minden itt élő igénybe vehet. A kertészkedni vágyóknak magas ágyásokat és veteményeskertet is kialakítunk.

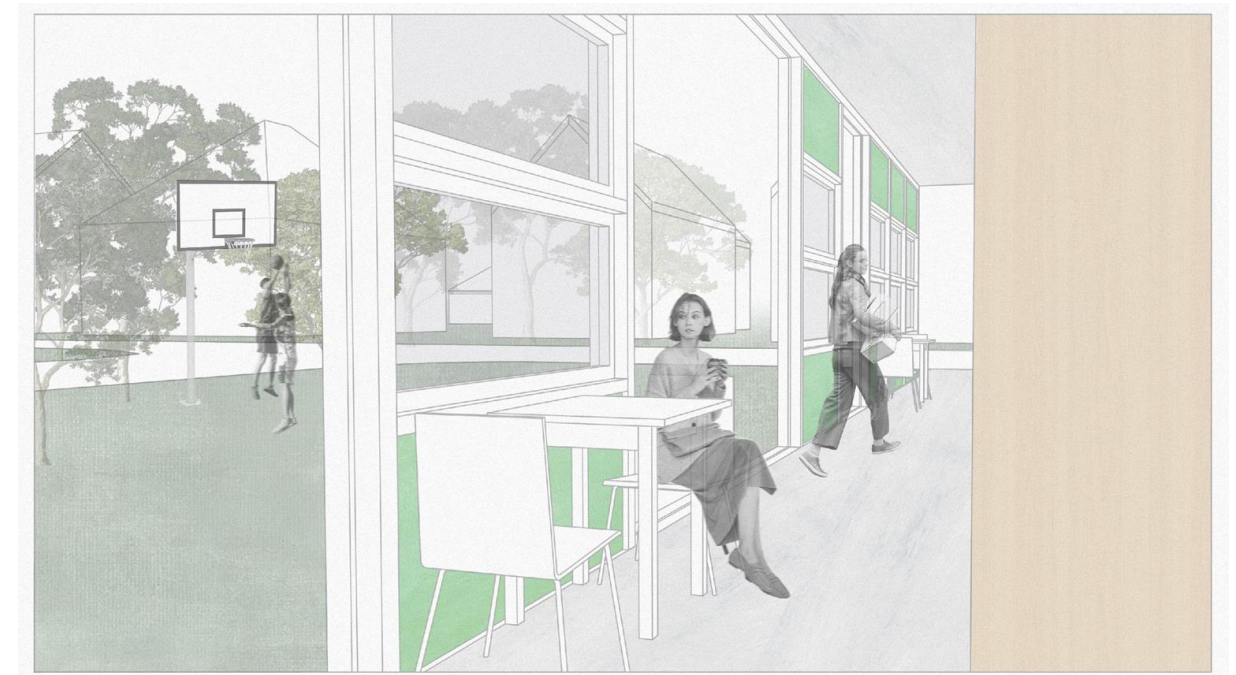

Mindezek mellett a közterek és a közösségi terek rendezése és újragondolása egy fontos feladat. Ezeknek a helyeknek jelenleg a kihasználtsága nem optimális. Parlagon hagyott, üres zöldfelületek és feltöredezett járdák alkotják a találkozásra alkalmas tereket.

A telep közösen “telepített” egy játszóteret, amelyen lekerítettek egy zöldterületet és mobil műanyag játékokat helyeztek el. Ez a placc jelenleg gyér hatást kelt, gyerekek nélkül meglehetősen szomorú látvány. Újra gondoltuk a játszótér helyzetét, szerintünk felesleges lekeríteni. A telep szívében található, a környék biztonságos, a gyereket felügyelik a szülei vagy a szomszédok.

A közösség életében elengedhetetlenek a jól működő kültéri és beltéri közös terek. A sokszínű lakóközösségre való tekintettel úgy próbáltunk különböző helyzeteket létrehozni, hogy mindenki megtalálja a számára alkalmas tereket. Az új játszótér mellé, sportpályákat, pingpongasztalt terveztünk, amely bármely korosztálynak tud kikapcsolódást és szórakozást nyújtani.

Az első ütemben megépült házsorok közötti zöldterületek alulhasznosítottak, keresik a céljukat. Kellemes vadregényes zugok alakultak ki, viszont a növényeken kívül szinte semmi sincs ott. Szeretnénk oda olyan leülésre, beszélgetésre alkalmas, árnyékot biztosító bútorokat lehelyezni, ahova akár egyedül és a szomszédokkal is ki lehet ülni, lehet ott közösen, a jószomszédi viszonyt erősítve beszélgetni.

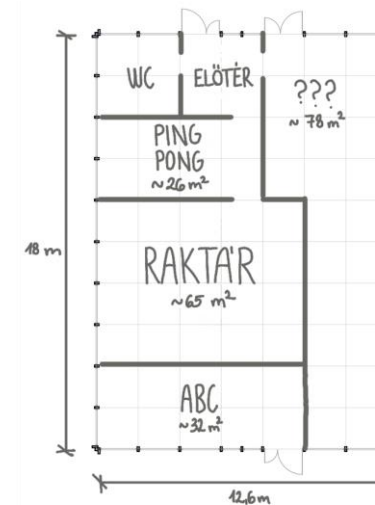

A nagy beavatkozás

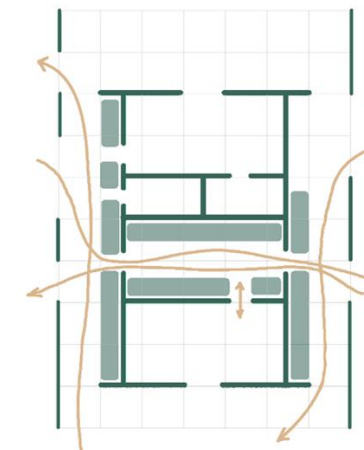
Tervünk fókuszába az egykori foglalkoztató épületének átalakítása került. Első benyomásra nem tetszett nekünk az elavult, lelakott épület. Először nem is ragaszkodtunk az épület megtartásához, viszont amikor jobban beleástuk magunkat a telep történetébe értéke megnőtt a szemünkben. A hátrányos helyzetű csoportnak megélhetést biztosító hely emlékét érdemes megőrizni. Továbbá eredetileg az épület csak egy panelekből álló doboz, aminek belseje szabadon alakítható. Így tehát az eredeti épületet, mint befoglaló alakzatot részben meghagytuk.

Az eredeti tető alá egy új „magot”, belső „dobozt” terveztünk, ami egy fűthető, zárható, belső tér. Ennek a fala és az eredeti, meglévő homlokzati panelek pedig körben egy folyosót, mondhatni tornácot hoznak létre. Ez a fedett-nyitott tér, ami így kialakul, a közlekedés mellett alkalmas leülésre, találkozásra és huzamosabb időtöltésre. Innen közelíthetők meg a helyiségek is. Ide asztalokat és székeket helyeztünk ki. (lehet beszélgetni, dolgozni, zenélni, a fűvön játszó gyerekeket szemmel tartani. Az új magban helyezkednek el a fő funkciók. Megvizsgáltuk a jelenlegi térhasználatot, és úgy gondoltuk, hogy a kisboltot és a raktárat érdemes áttervezéssel, jobb működéssel megtartani. Úgy rendeztük be a vendéglátói funkcióval kiegészített boltot, hogy könnyebben átlátható és bejárható legyen. A bolt elé és mellé a teraszra – tornácra kávézó asztalok és székek kerültek.

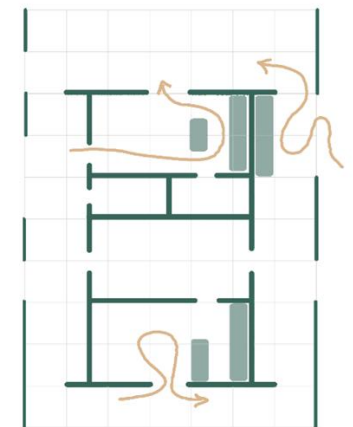
EREDETI
ALAPRAJZ

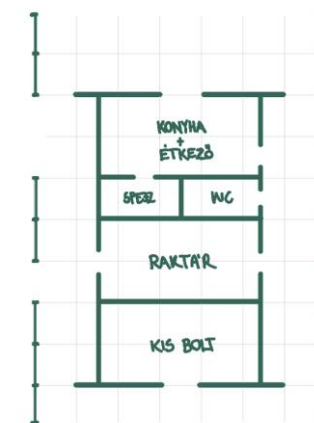
ÁTJÁRHATÓ
RAKTÁR TÉR

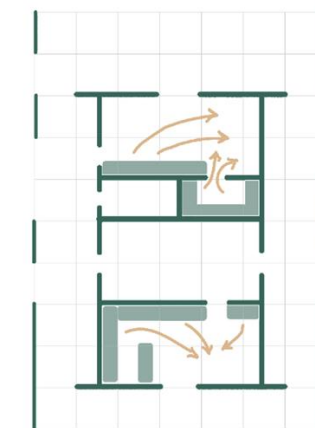
KISZOLGÁLÓ
RAKODÓ TÉR

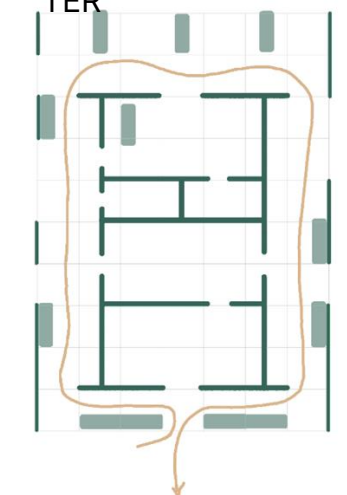
TERVEZETT
ALAPRAJZ

KONYHÁK
ÚTVONALAI

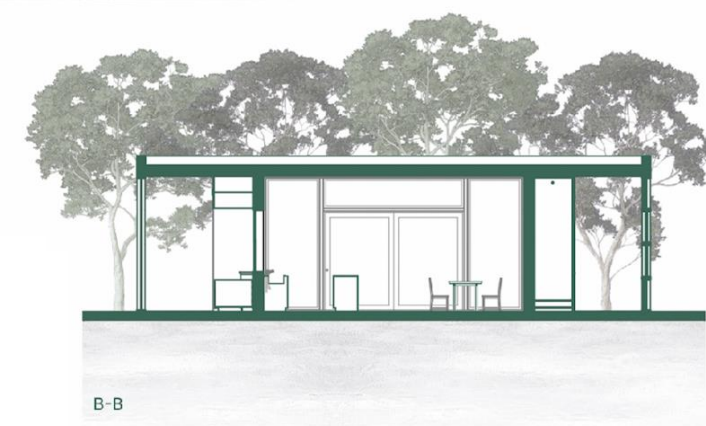
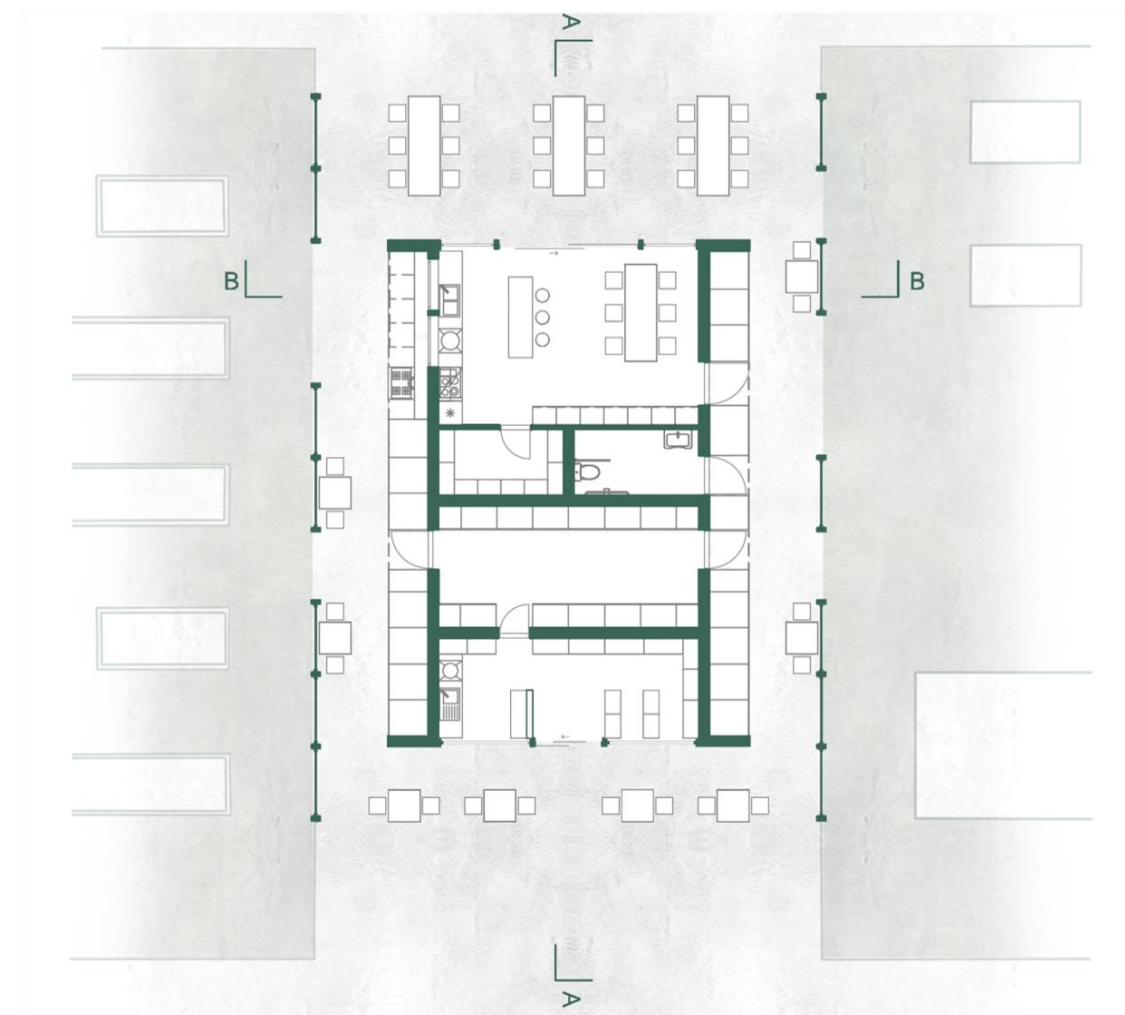
KÖRBEJÁRHA
Ó ÁTMENETI
TÉR

Létrehoztunk egy egyforma szekrényekből álló belső, zárható raktárhelyiséget és hasonló tárolószekrényeket helyeztünk el körbe a „mag” körül, a külső térben is. Ezeket a lakók igény szerint bérelhetik. A tárolók relatívan kicsik, de akkorák, hogy az emberek szezonális dolgai elférhessenek benne (pl. szánkó, karácsonyfa, akasztva egy bicikli).

Emellett azt gondoltuk, hogy lehetne 1-2 szekrény, amelyekben a telepi közös eszközöket lehetne tárolni, (mint például kerti szerszámokat, fűnyírót, játékokat); Reálisnak tartjuk, hogy egy ilyen kis közösségben ne kelljen mindenkinek minden eszközből sajátot tartani. A jelenlegi raktárak és raktárként használt garázsok szerintünk feleslegesen nagyok, egy kisebb tárolóhelyiség esetén pedig az embereknek szortírozniuk és rendszerezniük szükséges a dolgaikat. Az évek során összegyűlt limlomokat garázsvásár keretei között el cserélhetik egymással vagy a környéken lakókkal.

Az épület utcától legtávolabbi részében, a telep közepén új funkciót alakítottunk ki, egy közösségi konyhát. A elrendezés egyszerű, van egy zárt tér, amit nagy üvegfelülettel köt össze a verandaként működő kinti fedett területtel. Ide nagy tolóajtót helyeztünk el, így a két teret egybe lehet nyitni. Bent is elhelyeztünk egy nagy asztalt, és kint is helyet kapott pár étkező bútor, de ezeket igény szerint variálhatják, flexibilisen átrendezhetik. (A konyhából nyílik egy kamra és mellé került egy mosdó is).

Dolgozatunkban már sokat tárgyaltuk a konyhát, azt a helyiséget, ami történelmileg a közösségi élet színterét jelentette egy házban. Mindenki kedves élményeket tud fűzni a konyha, a tűzhely, az étel melegéhez. Viszont szerintünk egy konyha nem csak az étel készítéséről és elfogyasztásáról szól, rengeteg mindent lehet ott csinálni társaságban. Szimplán közösségi térként is működik, egy közgyűlés megtartásához is tökéletes, biztosítva van egy nagy asztal, amit körbe tudnak ülni. Lehetnek rendezvények, de főként egész telepet érintő eseményeket tudunk ide elképzelni. Számos közösségépítő programot lehetne itt tartani.

Mindennapos eseményeknél gondoltunk például grillezésre, sütögetésre, esti iszogatásra, meccsnézésre, közgyűlés tartásra vagy akár közös tanulásra, korrepetálásra.

Szezonális eseményeknél már specifikusabb dolgokra gondoltunk, mint a befőtt eltárolása, lekvárfőzés vagy gyümölcs aszalás a nyári gyümölcs szedések után. Ezek mellett még alkalmas a tér növény szárításra, fűszerkészítésre, virág préselésre, gyertyaöntésre és egyéb kézműves elfoglaltságokra. Ünnepekkor lehetne itt közösen tojástartást festeni, tököt faragni, vagy adventi koszorút dekorálni.

Az akár kinti programok lebonyolítását segíti a sparheltként működő szabadtéri konyhabútor is. Itt nyugodtan lehet nagyobb edényekben sok emberre főzni, anélkül, hogy a benti teret bepiszkolnánk,

Fontos volt, hogy a közösségi tér amit létrehozunk sokarcú és könnyen alakítható legyen, az ülőalkalmatosságaink mind mozdíthatóak, így kisebb és nagyobb asztalok is létrehozhatóak.

.

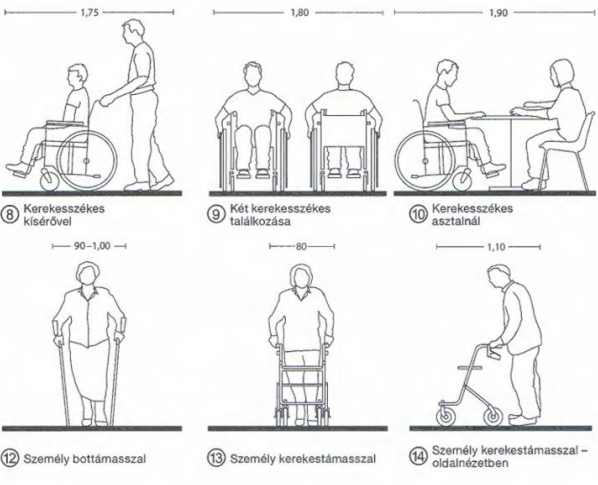

Az ötleteink mellett, fontos volt számunkra, hogy mindenkinek elérhető legyen ez a helység és tényleg csak minimális korláttal találkozzanak a gyerekek, a mozgássérültek vagy akár az idősebbek.

Mivel a kezdetben itt élők mozgássérültek voltak és a mai napig szép számmal élnek itt, fontos volt, hogy ők is önállóan tudjanak működni ezekben a terekbe, ne legyen kizárva sehonnan. A mosdóhelyiség, az ajtók, a kis bolt, a közlekedők, a konyha berendezései, mind úgy lettek kialakítva, hogy egy mozgáskorlátozott ember meg tudjon fordulni, vagy csak, hogy szimplán elférjen. Terveztünk számukra is kényelmesen elérhető polcokat, illetve az asztalokhoz is könnyen odaférnek.

Még a magasságiasokból is terveztünk olyat, ami alá be tudnak gurulni, így a kertészkedésben is részt tudnak venni.

Mind az időseket, mind a kerekesszékeseket szem előtt tartva, az elejétől tudtuk, hogy lépcsőt, illetve emeletet nem szeretnénk tervezni erre a telepre. Alapvetően sem volt ennek az épületnek emelete, ahogy a lakótelepen egyik háznak sem, így ezt nem szerettük volna megváltoztatni.

HIVATKOZÁSOK, FORRÁS JEGYZÉK

A hely

- **Magyar Építőművészet, 1987 (78. évfolyam 1-6. szám): Mozgássérültek Lakótelepe, Budapest II., Pincészer utca (16-18. o.)**
[Magyar Építőművészet, 1987 \(78. évfolyam, 1-6. szám\) | Arcanum Újságok](#)
- [Ház és ami benne van. | Malonyai Dezső: A magyar nép művészete | Reference Library](#)
- **Ez a divat, 1986 (39. évfolyam 1-12. szám): Lakáskultúránk művészei - Rományi László**
[Ez a divat, 1986 \(39. évfolyam, 1-12. szám\) | Arcanum Újságok](#)
- **Kapu, 1993 április (6. évfolyam, 4.szám): „Engem a vihar tépett ki magának” Beszélgetés Szidó Eudoxia festőnővel (66-67. o.)**
[Kapu, 1993. április \(6. évfolyam, 4. szám\) | Arcanum Újságok](#)
- [A Kádár-kori akadálymentesítés mintaprojektje volt, ma is lakják a pesthidegkúti mozgássérült-lakótelepet | Magyar Narancs](#)
- [Kirakatprojekt, ami mára elvesztette eredeti funkcióját | Magyar Hang](#)
- [Története - www.egalitas.hu](#)
- **Archív videó 1:** [Mozgássérült lakótelep Pesthidegkút 1984](#)
- **Archív videó 2:** [Budai Híradó 2017 április 4](#)
- [Lakozás, lakhatás, építészet – Elméleti vázlatok a lakhatás építészetéhez*](#)
- .

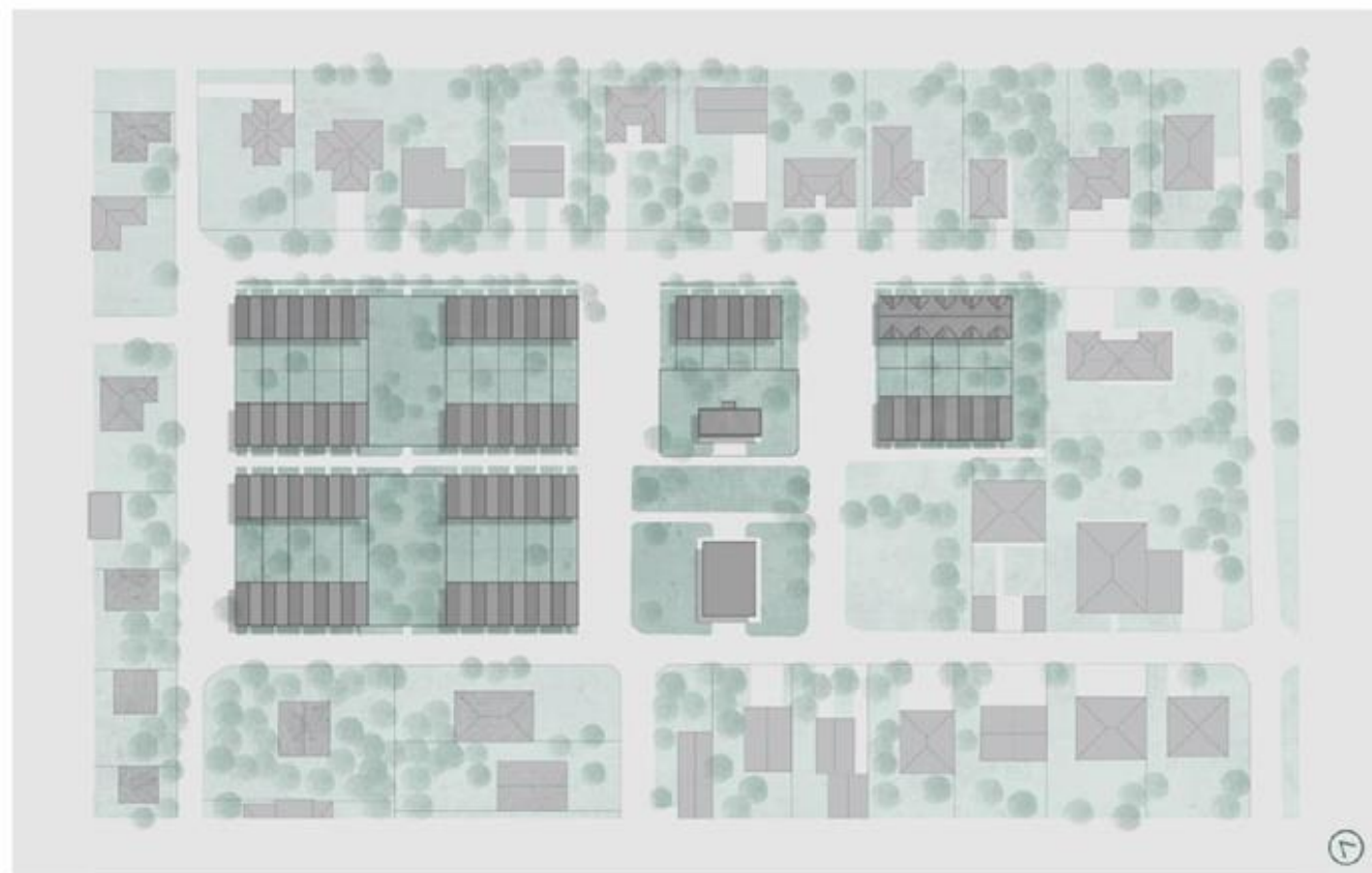
A konyha

- [konyha | Magyar néprajzi lexikon | Kézikönyvtár](#)
- [konyhaberendezés | Magyar néprajzi lexikon | Kézikönyvtár](#)
- [konyhai sütőkemence | Magyar néprajzi lexikon | Kézikönyvtár](#)
- **Tér és forma, 1930 (3. évfolyam) : Korszerű Konyha (461-462. o.)**
[Tér és forma, 1930 \(3. évfolyam\) | Arcanum Újságok](#)
- **Istvánfi Gyula: Az építészet története - Őskor - Népi építészet**
- [https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar népi építészet](https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_népi_építészet)
- [Food and Drink in European Painting, 1400–1800 | Essay | The Metropolitan Museum of Art | Heilbrunn Timeline of Art History](#)
- [The Fascination with Food in Art History | Widewalls](#)
- [Interiors — Eleanor Crow](#)
- [The History of Kitchens: From the Great Banquets to the Built-in Furniture | ArchDaily](#)
- **Archív videó:** [\(1134\) Magyar népmesék: A béka, a kolbász és az egér - YouTube](#)

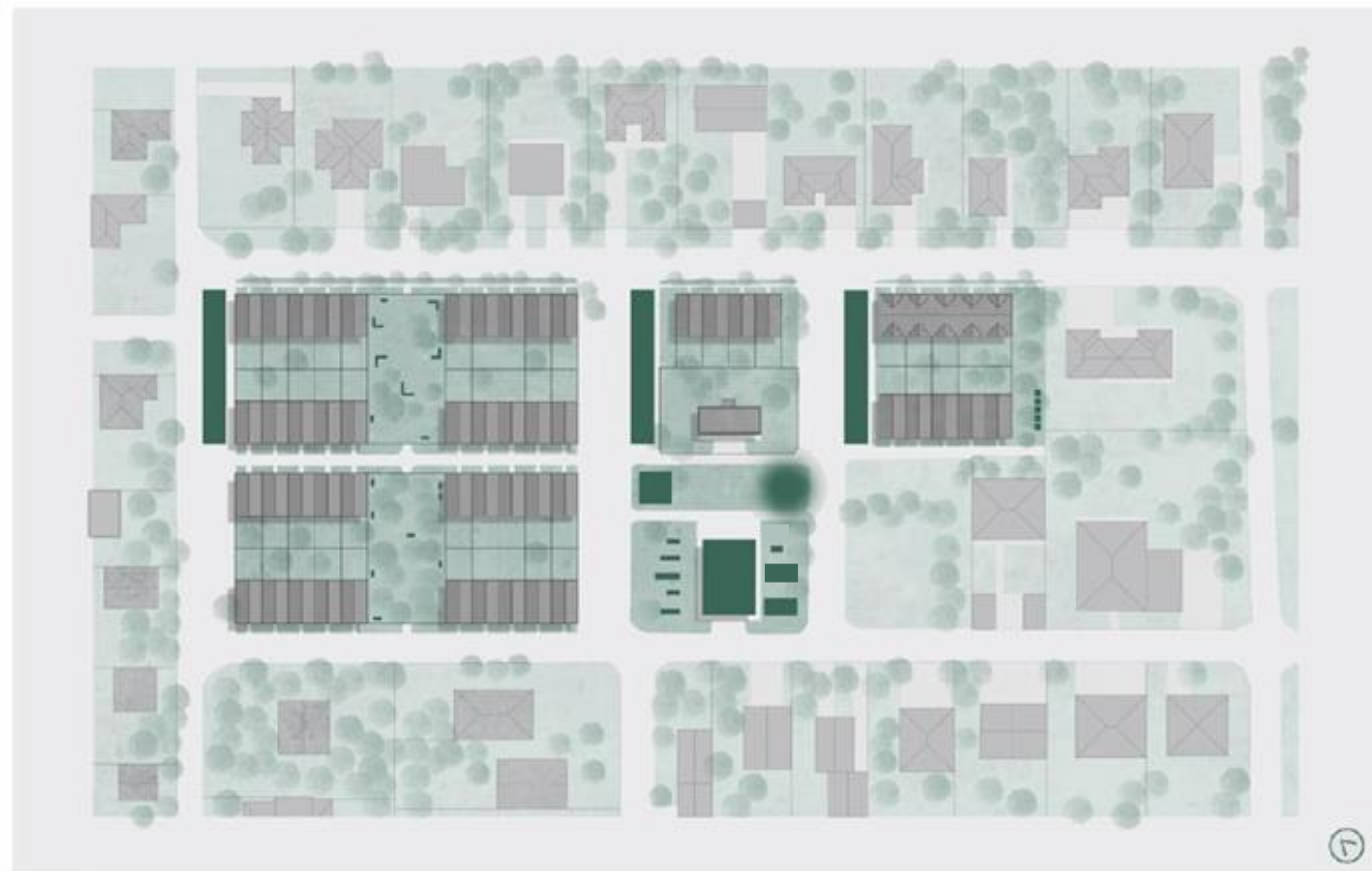
A terv

- **Tervezési Segédlet az akadálymentes épített környezet megvalósításához**
 - [TS2002jo](#)
- **Neufert: Építés- és tervezéstan - kézikönyv építészek, tervezők, beruházók, kivitelezők, oktatók és hallgatók számára (2014-es kiadás)**
- **Bitó János: Lakóházak tervezése**
 - [Lakó1 - Bitó János - Lakóházak Tervezése | PDF](#)
- **Archív videó:** [A "CLASP" könnyűszerkezetes építési rendszer](#)

JELENLEGI KÖRNYÉK

TERVEZETT KÖRNYÉK

1

ARITMIKUS TOVÁBBÍRÁS

TDK 2024

SPARHELT
- KÖZÖSSÉGI KONYHA
A PESTHIDEGKÚTI
MOZGÁSSÉRÜLT LAKÓTELEPRE

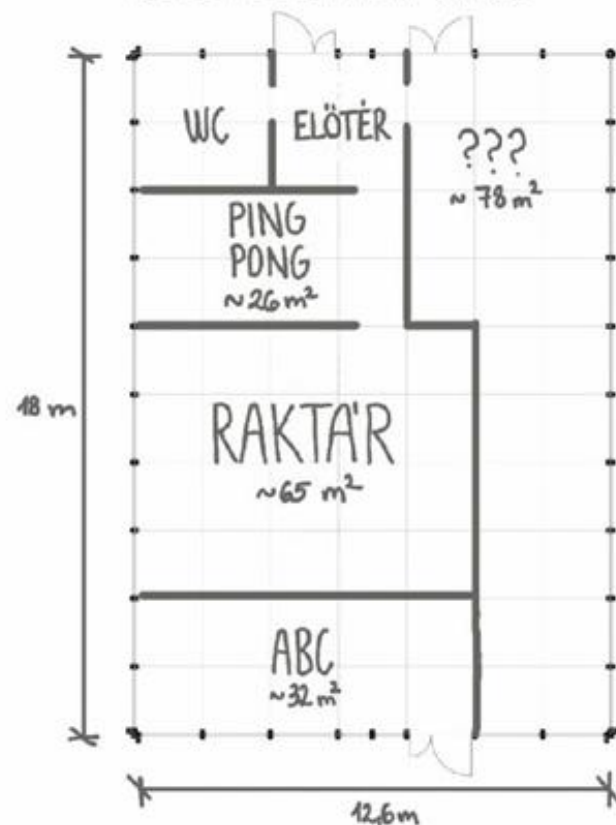
TELEP TELJES PROGRAMJA
LÁTVÁNYOK

SZERZŐK
KISS-MIHÁLY ESZTER
PAPP ZOÉ BEÁTA

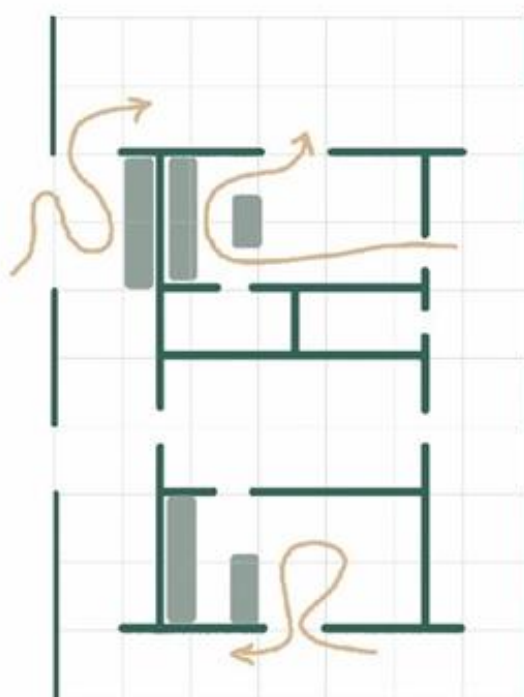
KONZULENS
DANKÓ ZSÓFIA DLA

BME LAKÓÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK, 2024

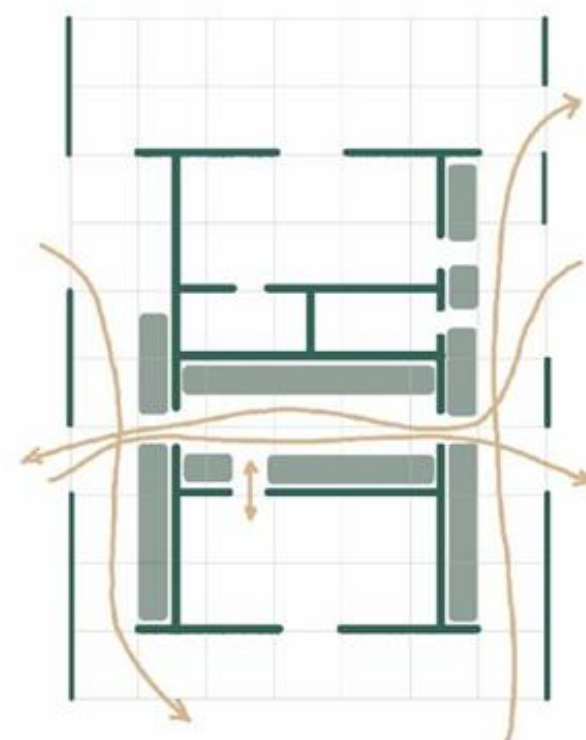
JELENLÉGI ALAPRAJZ

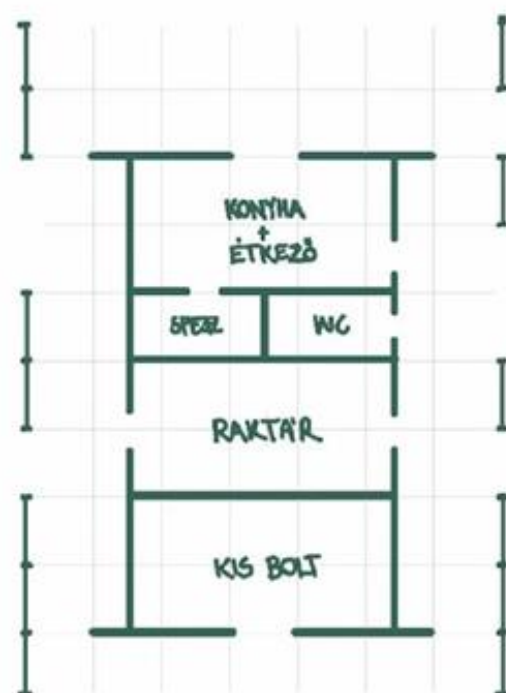
KONYHÁK ÚTVONALAI

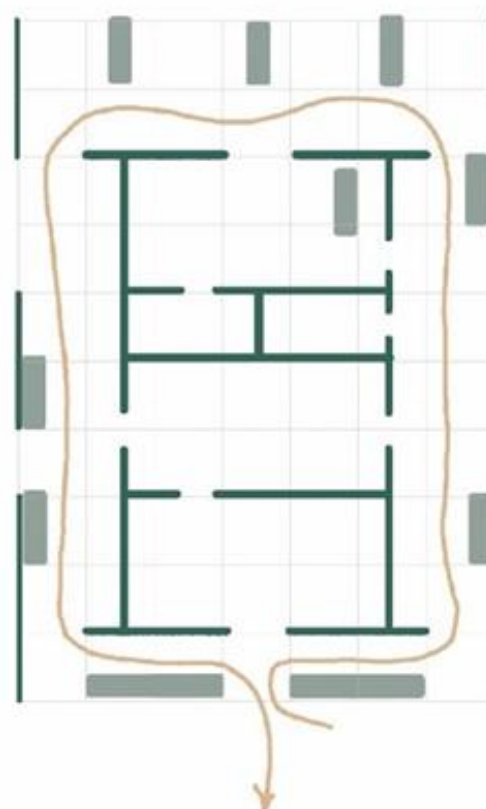
ÁTJÁRHATÓ RAKTÁR TEREK

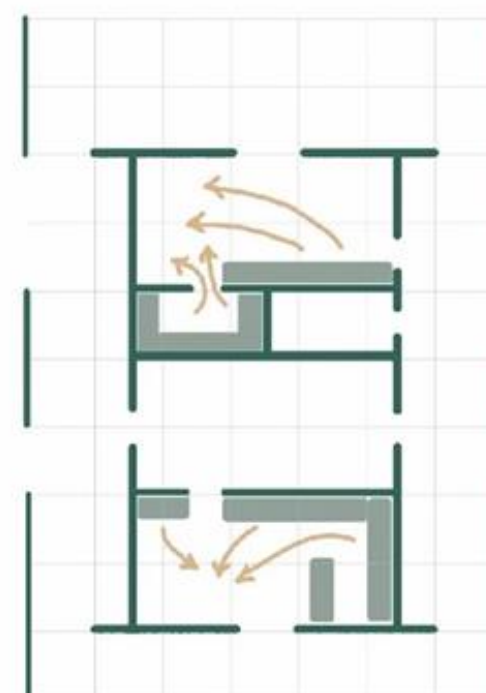
TERVEZETT ALAPRAJZ

KÖRBEJÁRHATÓ FEDETT TÉR

KISZOLGÁLÓ POLC SOROK

ARITMIKUS TOVÁBBÍRÁS

TDK 2024

SPARHELT
- KÖZÖSSÉGI KONYHA
A PESTHIDEGKÚTI
MOZGÁSSÉRÜLT LAKÓTELEPRE

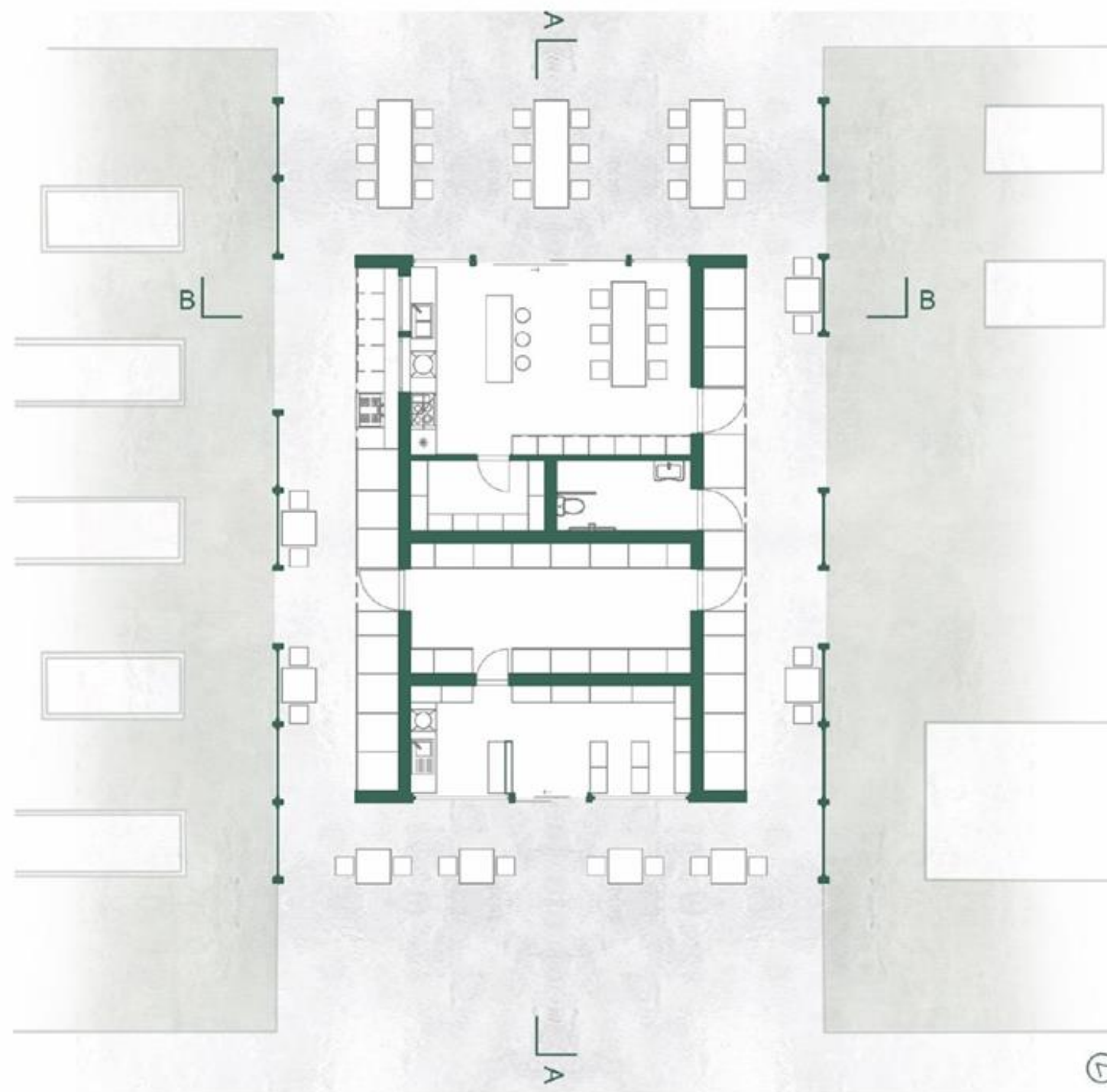
KONCEPCIÓ ÁBRÁK

SZERZŐK
KISS-MIHÁLY ESZTER
PAPP ZOÉ BEÁTA

KONZULENS
DANKÓ ZSÓFIA DLA

BME LAKÓÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK, 2024

3

ARITMIKUS TOVÁBBÍRÁS

TDK 2024

SPARHELT
- KÖZÖSSÉGI KONYHA
A PESTHIDEGKÚTI
MOZGÁSSÉRÜLT LAKÓTELEPRE

ALAPRAJZ M 1:150
A-A METSZET M 1:150
B-B METSZET M 1:150

SZERZŐK
KISS-MIHÁLY ESZTER
PAPP ZOÉ BEÁTA

KONZULENS
DANKÓ ZSÓFIA DLA

BME LAKÓÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK, 2024

4

ARITMIKUS TOVÁBBÍRÁS

TDK 2024

SPARHELT
- KÖZÖSSÉGI KONYHA
A PESTHIDEGKÚTI
MOZGÁSSÉRÜLT LAKÓTELEPRE

HOMLOKZATOK M 1:150
SZEMMAGASSÁGÚ LÁTVÁNY

SZERZŐK
KISS-MIHÁLY ESZTER
PAPP ZOÉ BEÁTA

KONZULENS
DANKÓ ZSÓFIA DLA

BME LAKÓÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK, 2024

ŐSZI PROGRAM

TAVASZI PROGRAM

ARITMIKUS TOVÁBBÍRÁS

TDK 2024

SPARHELT
- KÖZÖSSÉGI KONYHA
A PESTHIDEGKÚTI
MOZGÁSSÉRÜLT LAKÓTELEPRE

LÁTVÁNYOK KÜLÖNBÖZŐ
LÉPTÉKEKBEN

SZERZŐK
KISS-MIHÁLY ESZTER
PAPP ZOÉ BEÁTA

KONZULENS
DANKÓ ZSÓFIA DLA

BME LAKÓÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK, 2024